

MINISTERUL JUSTIȚIEI
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CRIMINOLOGIE

**ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR JURIDIC DIN
ROMÂNIA**

Coordonator: Vasile Botiș
Marius Șerbănescu, Oana Mezanote, Mariana Opreșor, Anca Cușmir

2006

I. Calitatea învățământului superior juridic

Crearea unui sistem performant de evaluare a calității învățământului superior reprezintă o serioasă preocupare în plan național și internațional. Potrivit Declarației de la Bologna¹, se urmărește crearea unei arii a învățământului superior european, în care se vor aplica politici armonizate și în domeniul asigurării calității. Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 24 septembrie 1998 (98/561/EC) privind cooperarea europeană în domeniul asigurării calității în învățământul superior prevede că statele membre vor crea sisteme transparente de asigurare a calității, cu scopul principal de a „salvgarda calitatea învățământului superior în contextul economic, social și cultural al țărilor lor, ținând seama de dimensiunea europeană și de lumea în schimbare rapidă”². Aceste sisteme vor fi adaptate la specificul universităților, cu respectarea autonomiei acestora, prin elaborarea unor planuri de învățământ adecvate.

În vederea evaluării calității învățământului superior se vor lua în considerare rezultatele obținute în urma implementării reglementărilor comunitare. „Specialiștii în *curriculum design* vorbesc despre trei tipuri de rezultate ale procesului de învățare : studentul trebuie să știe ce se știe în domeniu (*learning what*, conținuturi propoziționale, reprezentări și credințe), să știe să facă ce se face în domeniu (*learning how*, competențe sau îndemânări), și să știe de ce toate acestea (*learning why*, obișnuința unei activități metareflexive, care să-l ducă mai departe decât ceea ce a învățat la facultate). Atât curriculum-ul, cât și planul de învățământ au o dinamică internă, constituită de relațiile reciproce dintre cunoștințe, competențe și reflecție critică”³.

---

¹ Declarație comună a miniștrilor educației din Europa, semnată cu ocazia Conferinței Confederației Rectorilor din Uniunea Europeană (18-19 iunie 1999) de către miniștrii educației din 29 de țări europene.

² Council Recommendation of 24 september 1998 on European cooperation in quality assurance in higher education (98/561/EC).

³ Ioan Pânzaru, *Principii generale de elaborare a unui plan de învățământ*, www.calisro.ro.

Starea actuală a învățământului juridic românesc, mai ales în perspectiva integrării europene, prezintă un interes deosebit, astfel că numeroase instituții cu atribuții în domeniul juridic au analizat stadiul actual și au formulat propuneri pentru perfecționarea acestuia.

Aceste propuneri au vizat atât stabilirea unei arii de discipline obligatorii pentru specializarea Drept, precum și necesitatea includerii în planurile de învățământ ale facultăților cu profil juridic a unor discipline necesare în noul context european: drept comunitar, drept comunitar material, drepturile omului.

Din necesitatea modificării sistemului românesc de învățământ și alinierea la standardele europene a fost creat Departamentul *Curriculum* la nivelul Institutului de Științe ale Educației (departament alcătuit din renumiți didacticieni și experți în psiho-pedagogie) care are ca scop principal sprijinirea eforturilor de inovare din sistemul de învățământ românesc. Activitățile⁴ departamentului presupun :

- dezvoltarea inovativă în didactica disciplinelor
- elaborarea unor seturi de recomandări pentru decidenții din domeniul educației
- realizarea de analize și sinteze documentare pe o varietate de teme educative de interes național/european
- desfășurarea de sondaje de opinie vizând principalii actori ai sistemului față în față cu problemele de fond ale reformei din învățământ
- oferte de consultanță pe probleme de didactică, adresate școlilor sau profesorilor.

În scopul îmbunătățirii calității învățământului superior, a fost inițiat, pentru perioada 2002-2005, proiectul CALISRO, care urmărește conștientizarea publicului universitar și a marelui public în legătură cu problematica și necesitatea asigurării calității în învățământul superior, precum și identificarea și implementarea unor mecanisme eficiente de evaluare a calității, pe baza unei

---

⁴ Informații preluate de pe site-ul www.ise.ro.

ample consultări a mediilor academice din România și a unui studiu detaliat al situației din câteva țări de referință.

“Obiectivele generale ale proiectului :

- să influențeze favorabil consolidarea sistemului de învățământ superior ca unitate organică, prin definirea și recomandarea unor conținuturi omogene pe specializări și domenii;
- să ofere Ministerului Educației și Cercetării un set de recomandări și criterii, standarde și indicatori care să poată fi folosite la evaluarea calității sistemului de învățământ superior, care să fie dezbătute de comunitatea academică și să aibă un anumit grad de acceptare publică;
- să informeze publicul despre procesele care se petrec în instituțiile de învățământ superior, despre relevanța lor pentru nevoile și aspirațiile societății, și să obțină feed-back pentru focalizarea și ameliorarea acestor procese;
- să stimuleze capacitatea de autoorganizare a unităților și subunităților universitare, să le permită să reacționeze la problemele puse de schimbarea rapidă din lume;
- să sensibilizeze lumea academică la perceperea ei din exterior, atât din țară cât și din străinătate;
- să consolideze ideea de ameliorare permanentă în gestiunea academică.

Obiective specifice:

- să obțină și să supună dezbaterii publice un ansamblu de recomandări privind structura planurilor de învățământ pentru specializările legale, corelat între instituțiile acreditate din România și acelea din țările de referință;
- să obțină, prin consultare și prin evaluarea practicilor existente, un ansamblu de recomandări pentru evaluarea cadrelor didactice din

învățământul superior, în vederea aplicării dispozițiilor legale deja existente în această direcție;

- să obțină, prin consultarea alumnilor, a companiilor, a instituțiilor și a altor factori relevanți, un ghid de bune practici privind legătura dintre universitate și mediul economic;
- să elaboreze, pornind de la experiența din țară și din străinătate, în consultare cu experți străini, un ghid cuprinzând un set de indicatori de măsurare (grilă de evaluare) a standardelor de calitate în învățământul superior;
- să pună la dispoziția publicului un website cuprinzând documentație referitoare la conținuturi curriculare și la calitate în învățământul superior din România și din țările de referință, software pentru evaluarea calității, precum și forumuri de consultare a comunității academice și a publicului larg;
- să promoveze și să disemineze această informație prin strategii de comunicare atât focalizate și personalizate, cât și de conștientizare a publicului larg⁵.

Comisia curriculară⁶ din cadrul Proiectului CALISRO a recomandat⁷ ca, pentru profilul DREPT, ponderea disciplinelor obligatorii cuprinse în planurile de învățământ să fie de 70%, a disciplinelor opționale de 20%, iar a celor facultative de 10%. Lista disciplinelor obligatorii prevăzute în aceste recomandări pentru specializarea DREPT cuprinde, alături de *dreptul comunitar*, și următoarele materii: drept constituțional, teoria generală a dreptului, drept roman, drept civil, drept penal, drept procesual civil, drept procesual penal, drept internațional privat, drept comercial, dreptul comerțului

---

⁵ Informații preluate de pe site-ul www.calisro.ro.

⁶ Comisia este alcătuită, pentru domeniul DREPT, din următorii membri: pentru toate specializările: Prof. dr. Viorel Mihai Ciobanu – Decan Universitatea București; pentru specializarea drept: Prof. dr. Mircea Ștefan Minea – Prodecan UBB Cluj, Prof. dr. Ion Macovei - Decan UAIC Iași; pentru specializarea drept comunitar: Prof. dr. Liliana Mișu – Prodecan UBB Cluj și Prof. dr. Augustin Fuerea - Secretar Științific Universitatea N. Titulescu.

⁷ Recomandările au fost preluate de pe site-ul www.calisro.ro.

internațional, drept internațional public, drept financiar, dreptul muncii, drept administrativ și criminalistică. De asemenea, comisia curriculară recomandă introducerea în planurile de învățământ a unor discipline de contabilitate, management și informatică pentru specialitatea științe juridice.

În ceea ce privește specializarea DREPT COMUNITAR, alături de disciplinele juridice fundamentale, în planul de învățământ se recomandă să figureze obligatoriu următoarele discipline: *drept comunitar european* - teoria generală, *drept instituțional comunitar*, relații și organizații europene, istoria construcției europene, dreptul afacerilor comunitare, drept social comunitar, drept financiar și fiscal comunitar, dreptul asigurărilor în Uniunea Europeană, dreptul proprietății intelectuale, drept comunitar al mediului, drept comunitar al transporturilor și politici comunitare.

Îmbunătățirea sistemului de formare a viitorilor magistrați europeni reprezintă un obiectiv indispensabil realizării unui cadru adecvat de abordare a procesului de învățare, atât pe parcursul anilor de studiu din ciclul universitar, cât și în cadrul Institutului Național al Magistraturii.

În vederea realizării acestui obiectiv a avut loc în anul 2005 Simpozionul național cu tema „Învățământul juridic românesc, prezent și perspectivă”, la lucrările căruia au participat rectori și decani de la instituțiile de învățământ juridic din principalele centre universitare, precum și conducători ai instituțiilor de profil juridic și ai uniunilor de exercitare a profesiilor juridice libere. Cu această ocazie „a fost evidențiată necesitatea elaborării unui plan de învățământ unitar al facultăților de drept, în care să fie incluse disciplinele cu caracter obligatoriu pentru o astfel de specializare. Participanții și-au exprimat adeziunea față de proiectul constituirii unui Centru Național pentru Promovarea și Coordonarea Învățământului Juridic.”⁸

În cadrul lucrărilor s-a subliniat faptul că în facultățile din marile universități publice (București, Iași, Cluj, Craiova) a început „procesul de

---

⁸ Mihai Albici, *În dezbateri: învățământul juridic în Palatul de Justiție*: Serie nouă, anul XVI, nr. 12, 2005, p. 7.

aplicare a programelor de studii cu cele de nivel european, diversificând și extinzând oferta de formare”⁹, precum și importanța disciplinei logice juridice: „cunoștințele pe care ei le acumulează în facultate în domeniul filosofiei dreptului sunt de un real folos în valorizarea gândirii juridice.”¹⁰

„Întrucât se impune acordarea unei atenții deosebite pentru pregătirea absolvenților facultăților de drept în domenii ca drept comunitar și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Comunităților Europene, precum și cu privire la modificările legislative din dreptul intern, în întregul sistem al învățământului juridic românesc se urmărește dezvoltarea unor noi domenii, care să permită pe viitor evoluția unui sistem juridic apt să facă față problemelor legate de aplicarea directă a dreptului comunitar și de modificările pe care le va suferi dreptul intern.”¹¹

În continuarea demersului de asigurare a calității învățământului superior juridic, s-a desfășurat, în luna februarie 2006, la sediul Institutului Național al Magistraturii, Conferința cu tema „Strategia instituțională și pregătirea în domeniul juridic în România”. La conferință au fost invitați să participe decani ai facultăților de drept din țară, magistrați, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, cadre didactice, reprezentanți ai Institutului Național de Pregătire și Perfecționare a Avocaților, reprezentanți ai Uniunii Naționale a Barourilor din România, reprezentanți ai Delegației Comisiei Europene la București, reprezentanți ai Biroului de Informare al Consiliului Europei la București.

În cadrul conferinței¹², participanții au dezbătut subiecte ce prezintă interes pentru instituțiile din învățământul superior cu profil juridic, recunoscându-se necesitatea unei abordări coerente a problemelor legate de profesiile juridice. Totodată, a fost reiterată inițiativa Uniunii Juriștilor din România de înființare a *Centrului Național pentru Promovarea și Coordonarea*

⁹ Prof. univ. dr. Ioan Alexandru, membru al Comitetului executiv al U.J.R. în: Mihai Albici, *Art. cit.*, p. 7.

¹⁰ Prof. univ. dr. Gheorghe Boboș, decanul Facultății de Drept, Universitatea „Dimitrie Cantemir”, Cluj-Napoca, în: Mihai Albici, *Art. cit.*, p. 8.

¹¹ Conf. univ. dr. Dan Lupașcu, președintele Consiliului Superior al Magistraturii la acea dată în: Mihai Albici, *Art. cit.*, p. 8.

¹² Informații privitoare la conferință preluate de pe site-ul www.inm-lex.ro.

Învățământului Juridic, idee apreciată de participanți. Printre obiectivele acestui centru ar urma să se regăsească elaborarea de studii privind ponderea diferitelor discipline în planurile de învățământ de la facultățile de drept, Institutul Național al Magistraturii, Institutul Național de Pregătire și Perfecționare a Avocaților, și redactarea unor standarde minimale de natură să sporească eficacitatea învățământului universitar și a formării profesionale a avocaților și magistraților. Totodată, a fost încurajată ideea ca Centrul Național pentru Promovarea și Coordonarea Învățământului Juridic să sprijine inițiativele având drept scop promovarea cunoașterii sistemului instituit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Comunităților Europene și sensibilizarea față de acestea încă din timpul facultății.

O altă recomandare a participanților a vizat includerea „*Convenției europene a drepturilor omului și a dreptului comunitar*”, integrate în programul facultăților de drept, nu numai ca discipline autonome, ci și, în mod transversal, în cadrul tuturor disciplinelor juridice – drept penal, drept civil etc., pentru ca studenții, indiferent de specializarea lor viitoare, să cunoască, la încheierea perioadei de studii, implicațiile acestor discipline în domeniul lor de activitate”¹³. În același timp, s-a considerat oportună ideea uniformizării nivelului de pregătire a absolvenților facultăților de drept în domeniul drepturilor omului, dreptului comunitar, limbilor străine, logicii juridice și a filosofiei dreptului.

---

¹³ Ibidem.

II. Situația actuală a învățământului juridic

În vederea formării unei prime imagini asupra situației actuale a învățământului juridic au fost analizate datele statistice furnizate de Institutul Național de Statistică cu privire la numărul studenților înscriși în învățământul superior juridic în perioada 1999-2005 și la numărul absolvenților anului universitar 2004-2005.

De asemenea, analiza a vizat și informațiile privind unele discipline aflate în planurile de învățământ ale facultăților de drept, aferente ciclului universitar, cât și informațiile referitoare la specializările drept comunitar, drept comunitar material și drepturile omului, prezente în cadrul studiilor postuniversitare de masterat. Toate aceste informații au fost obținute prin consultarea site-urilor proprii ale universităților.

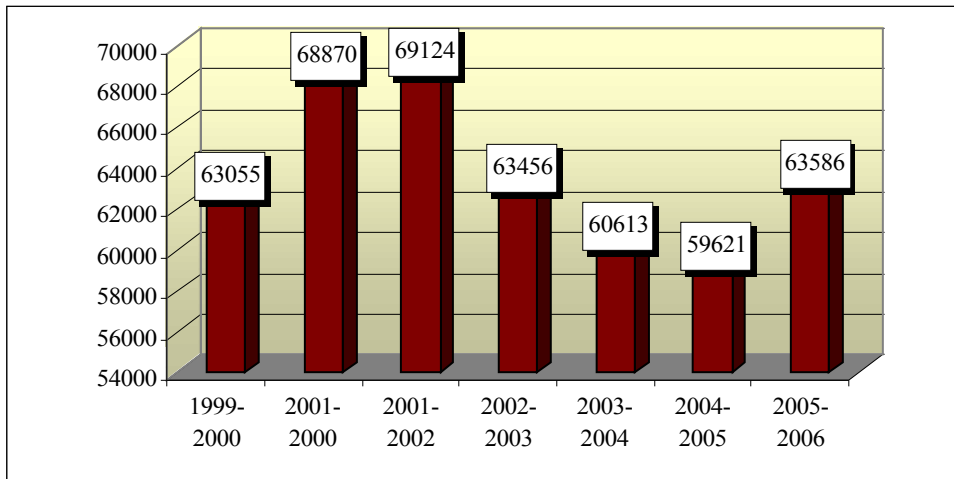
1. *Date privind numărul studenților și absolvenților din învățământul superior juridic (1999-2006)*

a. Studenți înscriși în învățământul superior juridic

În perioada analizată, numărul total al studenților înscriși în învățământul superior a crescut în mod constant. Astfel, dacă în anul universitar 1999-2000 erau înscriși 452.621 de studenți, în anul universitar 2005-2006 numărul acestora a atins valoarea de 716.464.

Analiza datelor statistice privind numărul de studenți înscriși în învățământul superior juridic (toate formele de învățământ și toți anii de studiu) din aceeași perioadă evidențiază o creștere a numărului studenților doar în anii universitari 1999-2002. În următorii trei ani tendința este de scădere, pentru ca în anul universitar 2005-2006 să se înregistreze o ușoară creștere a numărului de studenți înscriși în învățământul superior juridic (63586 studenți înscriși în anul 2005-2006 față de 59621 studenți în 2004-2005) – *vezi Figura 1.*

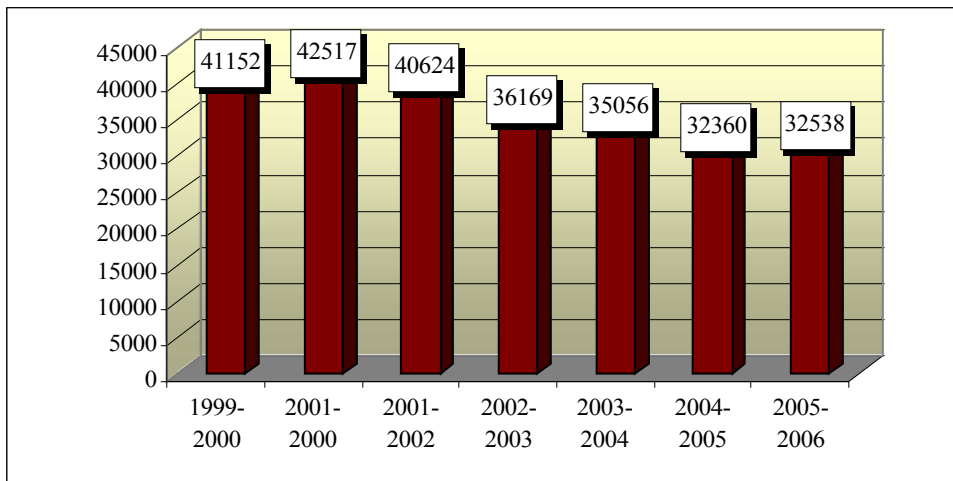
Figura 1 Evoluția numărului de studenți înscriși în învățământul superior juridic

Sursă: Anuarul Statistic al României, 2005, p. 344-345

Tendința de scădere se manifestă și în cazul numărului studenților înscriși la cursurile de zi din învățământul juridic. Totuși, în ultimii doi ani universitari numărul pare a se fi stabilizat în jurul valorii de 32.000 studenți – vezi Figura 2.

Figura 2 Evoluția numărului de studenți înscriși la cursurile de zi în învățământul superior juridic

Sursă: Anuarul Statistic al României, 2005, p. 344-345

Din studiul datelor cuprinse în Anexa nr.4, privind numărul studenților înscriși în învățământul superior juridic pe forme de învățământ și ani de studii la începutul anului universitar 2005-2006, se observă că numărul cel mai mare de studenți se înregistrează în primul an de studiu, după care numărul studenților

înscriși scade treptat. Evoluția este valabilă atât în cazul învățământului public, cât și în cazul învățământului privat.

Această situație poate avea două explicații:

- o primă explicație o poate constitui creșterea de la an la an a numărului de studenți admiși în învățământul superior juridic,
- o altă explicație poate fi dată de nepromovarea cursurilor sau renunțarea la continuarea studiilor de către un număr semnificativ de studenți pe parcursul fiecărui an de studii.

Există, însă, și diferențe semnificative între cele două tipuri de învățământ juridic (public și privat). În timp ce în *învățământul public*, cea mai mare pondere a studenților frecventează cursurile de zi (64%), în *învățământul privat* există o distribuție mai echilibrată între cele trei forme de învățământ (42,4% dintre studenții înscriși în învățământul privat juridic frecventează cursurile de zi, 26,5% urmează învățământul cu frecvență redusă, iar 31% învățământul deschis la distanță).

Este important de subliniat faptul că, la nivelul primului an de studii, în învățământul juridic superior privat, numărul studenților care frecventează învățământul deschis la distanță este superior celor care frecventează celelalte forme de învățământ.

De asemenea, variațiile între numărul studenților din diverși ani de studiu sunt mai pronunțate în învățământul privat (în anul I sunt înscriși 13.696 studenți față de 10.141 în anul II, în timp ce în învățământul public sunt înscriși în anul I 7.126 studenți, iar în anul II 6.013).

b) Numărul absolvenților de învățământ superior juridic (Anexa 3)

La sfârșitul anului universitar 2004-2005 au absolvit cursurile un număr total de 108.475 studenți (învățământ public și privat), dintre care 10.898 (10%) au fost absolvenți de facultăți cu profil juridic.

În învățământul superior public, la sfârșitul anului 2004-2005 au absolvit cursurile un număr total de 82.739 studenți, absolvenții de profil juridic fiind în număr de 4.258 (5,1%).

În învățământul superior din sectorul privat, au absolvit cursurile 25.736 studenți, dintre aceștia 6.640 au fost absolvenți de profil juridic (25,8%).

După cum se observă, numărul absolvenților de drept din sistemul privat este superior (atât ca frecvență absolută, cât și ca pondere din totalul absolvenților) celui din sistemul public.

2. Analiza planului de învățământ al facultăților cu profil juridic

a. Ciclul universitar

Din cele 38 de universități în cadrul cărora funcționează facultăți de drept potrivit HG nr.916 din 2005¹⁴, au fost obținute date privind unele discipline aflate în planul de învățământ pentru 20 dintre acestea, prin consultarea informațiilor disponibile pe site-urile proprii.

S-a urmărit prezența în planul de învățământ a următoarelor discipline: *drepturile omului, drept comunitar, logică juridică, psihologie judiciară, sociologie juridică, criminologie, victimologie, filosofia dreptului, medicină legală, limbi străine și informatică juridică*. De asemenea, s-a avut în vedere identificarea caracterului obligatoriu, opțional sau facultativ al studierii acestor discipline.

Din datele analizate (cuprinse în *Anexa nr. 1 și 5*) - referitoare la 20 de facultăți cu privire la care au fost obținute informații - reiese că *Dreptul comunitar și Criminologia*, ca discipline obligatorii, sunt studiate în mai mult de jumătate din totalul facultăților de drept (în 12 facultăți), în timp ce disciplina

---

¹⁴ Hotărârea Guvernului Nr. 916 din 11 august 2005 privind structurile instituțiilor de învățământ superior acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu și a specializărilor din domeniile studiilor universitare de licență a fost publicată în Monitorul Oficial Nr. 766 din 23 august 2005.

Drepturile omului este reprezentată mult mai slab (doar patru facultăți prevăd în planul de învățământ această disciplină ca fiind obligatorie).

În ceea ce privește disciplinele *Sociologie juridică*, *Psihologie judiciară* și *Logică juridică*, se observă faptul că ele figurează în general ca discipline opționale sau facultative, fiind discipline obligatorii doar în 6, 2, respectiv 3 facultăți.

Filosofia dreptului și *Medicina legală* se regăsesc ca discipline obligatorii în cel puțin jumătate din numărul total al facultăților studiate (10, respectiv 11).

De asemenea, o pondere deosebită în cadrul disciplinelor obligatorii este acordată *limbilor străine* și *informaticii juridice*, care sunt discipline obligatorii în 14, respectiv 10 facultăți.

b. Studii postuniversitare de masterat

Este necesară precizarea că, alături de cele 38 de universități în cadrul cărora funcționează facultăți de drept potrivit HG nr.916 din 2005, avute în vedere, au fost identificate două facultăți fără profil juridic (Facultatea de Filosofie - Universitatea București și Academia de Studii Economice București), ce oferă studii postuniversitare de masterat în domeniul *dreptului comunitar*.

Ca urmare a documentării realizate, au fost obținute informații (cuprinse în Anexa nr.2) cu privire la 21 de facultăți care desfășoară studii de masterat în drept comunitar, drept comunitar material și drepturile omului, după cum urmează : 17 facultăți - *masterat în drept comunitar*; 1 facultate - *masterat în drept comunitar material* și 10 facultăți - *masterat în drepturile omului*.

III. Concluzii

La nivel european există o preocupare permanentă în sensul aplicării unor politici armonizate în domeniul calității învățământului superior în vederea adaptării acestuia diferitelor contexte economice, sociale și culturale ale țărilor membre ale Uniunii Europene.

Și în România au existat preocupări cu privire la calitatea învățământului superior în general și a învățământului juridic în particular. Au fost astfel organizate o serie de proiecte și conferințe pe această temă.

Necesitatea alinierii la standardele europene a învățământului superior s-a concretizat și în crearea unui departament *Curriculum* la nivelul Institutului de Științe ale Educației, alcătuit din experți în psiho-pedagogie, care are ca scop principal sprijinirea eforturilor de inovare din sistemul de învățământ românesc. De asemenea, a fost inițiat și proiectul CALISRO, care urmărește conștientizarea publicului în legătură cu problematica și necesitatea asigurării calității în învățământul superior, dar și identificarea unor mecanisme de evaluare a calității.

În 2006, în cadrul Conferinței „Strategia instituțională și pregătirea în domeniul juridic în România”, desfășurată la sediul Institutului Național al Magistraturii, a fost apreciată inițiativa Uniunii Juriștilor din România de înființare a Centrului Național pentru Promovarea și Coordonarea Învățământului Juridic, unul din obiectivele sale reprezentându-l elaborarea de studii privind ponderea diferitelor discipline în planurile de învățământ ale facultăților de drept, Institutului Național al Magistraturii, Institutului Național de Pregătire și Perfecționare a Avocaților și redactarea unor standarde minimale de natură să sporească eficacitatea învățământului universitar și a formării profesionale a avocaților și magistraților.

Deși esențiale în perspectiva noului context european, o serie de discipline sunt predate doar într-un număr mic de facultăți. Astfel, în urma analizei

noastre, s-a constatat că disciplina *Drepturile omului* figurează ca disciplină obligatorie doar în 4 facultăți din cele 20 despre care s-au obținut informații.

De asemenea, *Dreptul comunitar* și *Criminologia* ca discipline obligatorii sunt studiate în mai mult de jumătate din totalul facultăților de drept (în 12 facultăți).

Informațiile obținute arată că 21 de facultăți desfășoară studii de masterat în drept comunitar, drept comunitar material și drepturile omului, după cum urmează : 17 facultăți - masterat în drept comunitar; 1 facultate - masterat în drept comunitar material și 10 facultăți - masterat în drepturile omului.

Pentru ca sistemul nostru juridic să fie apt a face față problemelor legate de aplicarea directă a dreptului comunitar din perspectiva integrării europene, se impune acordarea unei atenții deosebite studiului dreptului comunitar, jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a altor domenii conexe în învățământul juridic românesc. Datorită acestor considerente, apare ca utilă ideea organizării unui seminar care să reunească decanii tuturor facultăților de drept din România, cu scopul conștientizării și responsabilizării acestora asupra rolului pe care îl dețin în formarea viitorilor profesioniști din domeniul dreptului din perspectivă europeană.

Anexa nr.1

Tabel centralizator cuprinzând prezența, precum și caracterul obligatoriu, opțional sau facultativ ale unor discipline predate în facultățile de drept

	Disciplină obligatorie	Disciplină opțională	Disciplină facultativă	Disciplina nu figurează	Total
Drepturile omului	4	7	1	8	20
Drept comunitar	12	2	1	6	20
Logică juridică	3	8	2	7	20
Psihologie judiciară	2	6	4	8	20
Sociologie juridică	6	9	1	4	20
Criminologie	12	4	0	4	20
Filosofia dreptului	10	2	3	5	20
Medicină legală	11	5	0	4	20
Limbi străine	14	2	2	2	20
Informatică juridică	10	2	2	6	20

Anexa nr. 2

Tabel privind cursurile de master din România în drept comunitar și drepturile omului

	Facultatea	Drept comunitar	Drept comunitar material	Drepturile omului
1.	Facultatea de Drept și Sociologie Universitatea Transilvania din Brașov	DA		
2.	Facultatea de Drept Universitatea București	DA		
3.	Facultatea de Filosofie Universitatea București	DA		
4.	Academia de Studii Economice București	DA		
5.	Facultatea de Drept Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca	DA		
6.	Facultatea de Drept și Științe Administrative Universitatea Ovidius Constanța			DA
7.	Facultatea de Drept Universitatea Craiova			DA
8.	Facultatea de Științe Juridice și Administrative Universitatea Constantin Brâncuși Târgu- Jiu	DA		
9.	Facultatea de Drept Universitatea de Vest Timișoara	DA		DA
10.	Facultatea de Științe Juridice Universitatea de Vest” Vasile Goldiș” Arad	DA		DA
11.	Facultatea de Științe Juridice și Administrative Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir București	DA		
12.	Facultatea de Drept Universitatea Titu Maiorescu București	DA		DA
13.	Facultatea de Drept și Administrație Publică Universitatea Spiru Haret		DA	DA

	București			
14.	Facultatea de Drept Universitatea Nicolae Titulescu București	DA		DA
15.	Facultatea de Drept din Baia Mare Univ. Bogdan Vodă, Cluj - Napoca	DA		DA
16.	Facultatea de Drept Universitatea Andrei Șaguna Constanța	DA		
17.	Facultatea de Drept Universitatea Danubius, Galați	DA		DA
18.	Facultatea de Drept Universitatea Mihai Kogălniceanu, Iași			DA
19.	Facultatea de Drept Universitatea Româno- Germană Sibiu	DA		DA
20.	Facultatea de Drept Universitatea Româno-Americană din București	DA		
21.	Facultatea de Științe Juridice Universitatea din Oradea	DA		

Anexa nr.3

Numărul absolvenților din anul universitar 2004-2005

	Număr total de absolvenți	Numărul absolvenților de profil juridic		
		Total	Din care fem.:	
			Total	În procente:
Învățământ public	82739	4258	2380	55,9%
Învățământ privat	25736	6640	3214	48,4%
TOTAL	108475	10898	5594	51,3%

Sursă: Învățământul superior la sfârșitul anului universitar 2004-2005
Institutul Național de Statistică, 2006, p. 14-15, 53-54